

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.001.03.2022

Pan
Mieczysław Uryga
Starosta Limanowski
ul. Józefa Marka 9
34-600 Limanowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. – wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zleczone z zakresu gospodarki nieruchomościami

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie
ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków
T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44
lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Limanowej, ul. Józefa Marka 9, 34-600 Limanowa (zwane dalej <i>Starostwem</i> lub <i>Urzędem</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mieczysław Uryga, Starosta Limanowski, od 22 listopada 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Mariusz Pindral, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/2/2022 z 3 stycznia 2022 r. (akta kontroli str.1-3)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez powiat limanowski dotacji celowej z budżetu państwa w części 85/12 – województwo małopolskie na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacji dochodów z tego tytułu oraz środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia dotacji na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa,– analiza stanu należności pozostałych do zapłaty z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa,– szczegółowa kontrola windykacji zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa,– analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia środków w ramach dofinansowania na rozwój przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez powiat limanowski środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz dotacji celowej na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizację dochodów w tego tytułu.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Wniosek o objęcie dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych w wysokości 298,8 tys. zł zawierał rzetelne i kompletne informacje oraz złożono go terminowo. Został pozytywnie rozpatrzony przez Wojewodę Małopolskiego (zwany dalej *Wojewodą*). Umowa o dopłatę spełniała wymogi wymienione w art. 27 ust. 2 ustawy o *Funduszu*³, a cała otrzymana kwota (po uwzględnieniu zwrotu) została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, tj. na dofinansowanie linii komunikacyjnej. Powiat limanowski wywiązał się z obowiązku określonego w art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o *Funduszu* finansując ze środków własnych (przy udziale gmin, przez które przebiegała linia komunikacyjna) część ceny usługi w wysokości 12,4%. Umowa z operatorem zawarta została na okres nie dłuższy niż rok. W tym zakresie zastrzeżenia NIK dotyczyły nieokreślenia w niej wszystkich wymogów wynikających z art. 25 ust. 3 ustawy o *transporcie zbiorowym*⁴, tj. wymagań w zakresie dostosowania taboru do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej, warunków na jakich jest dopuszczalne podwykonawstwo, jak również warunków wykorzystywania środków transportu w zależności od natężenia ruchu pasażerów. Wszystkie kwartalne wnioski o wypłatę transz dopłaty sporządzono prawidłowo i złożono w terminie. Również prawidłowo i w terminie Powiat sporządził i przesłał Wojewodzie kwartalne i roczne rozliczenie dotacji, zwracając niewykorzystaną część dopłaty w kwocie 19,7 tys. zł. Wykorzystana dopłata została przeznaczona na pokrycie części deficytu linii komunikacyjnej. Powiat prawidłowo nadzorował przestrzeganie warunków umowy przez przewoźnika oraz przestrzeganie zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego. Prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową wszystkich operacji związanych z wykorzystaniem dopłaty oraz środków własnych.

NIK pozytywnie ocenia wykorzystanie dotacji celowej na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w kwocie 459 tys. zł w 2021 r. Terminowo zwrócono niewykorzystaną część dotacji w wysokości 28,4 tys. zł. Koszty związane z realizacją zadań związanych z gospodarką nieruchomościami Skarbu Państwa w całości zostały sfinansowane ze środków dotacji. Sprawozdania budżetowe Rb-50 *Sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami*, Rb-27S *Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych* oraz Rb-27ZZ *Sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami* były rzetelne i odpowiadały rzeczywistym dochodom i wydatkom związanym z przyznaną dotacją. Większe dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa (w wysokości 1648,8 tys. zł, co stanowiło

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z 16 maja 2019 r. o *Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej* (Dz. U. z 2021 r. poz. 717, ze zm.), zwana dalej *ustawą o Funduszu*.

⁴ Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1371, ze zm.), zwana dalej *ustawą o transporcie zbiorowym*.

200,9% dochodów z 2020 r.) związane były z epidemią COVID-19 oraz zawarciem nowych umów najmu i dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa.

NIK pozytywnie ocenia działania egzekucyjne podjęte w stosunku do przeterminowanych należności. Ocenę wydano na podstawie zbadanej próby 21 zaległości na łączną kwotę 24,6 tys. zł. W każdym przypadku podjęto przewidziane prawem, adekwatne do sytuacji czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości. Powiat nie miał należności przedawnionych i nieściągalnych. Starosta wyrażając zgodę na ustalenie nowego terminu zapłaty opłaty rocznej od użytkowników wieczystych postąpił zgodnie z art 71 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami⁵. Należności z tytułu tych opłat wpłynęły w całości, w nowo ustalonym terminie płatności. Podobnie w przypadku pomniejszenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za 2020 r.⁶ (na łączną kwotę 65,2 tys. zł) postąpiono zgodnie z ustawą z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁷. Wszyscy wnioskodawcy kwalifikowali się do obniżenia opłaty rocznej. Ponadto Zarząd Powiatu Limanowskiego umorzył w 2021 r. odsetki od należności łącznie na kwotę 87,16 zł (kwota odsetek od poszczególnych dłużników przekraczała koszty wysłania upomnienia przesyłką poleconą).

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Środki z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą Starostwo złożyło jeden wniosek (24 listopada 2020 r.) do Wojewody o dofinansowanie dwóch linii komunikacyjnych, tj. Szczawa Białe – Limanowa – Szczawa Białe (nr linii U1207001) oraz Limanowa – Sarczyn – Limanowa (nr linii U1207002). 27 stycznia 2021 r. powiat limanowski zawarł umowę na dofinansowanie obu linii na łączną kwotę 298,8 tys. zł (z tego 271,8 tys. zł na linię nr U1207001 i 27 tys. zł na linię nr U1207002). Dopłata dotycząca linii U1207002 nie została wykorzystana, ponieważ linia ta nie została uruchomiona w związku z niezgłoszeniem się żadnego oferenta w ogłoszonym przetargu. W latach 2019–2021 Powiat nie korzystał z dopłat z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych.

(akta kontroli str. 4-5)

2. Wniosek o objęcie dofinansowaniem z Funduszu złożono w terminie (24 listopada 2021 r.) określonym w art. 24 ust. 4 ustawy o Funduszu i po uzupełnieniu podpisu drugiego członka zarządu (2 grudnia 2021 r.). Zawierał on rzetelne i kompletne informacje. Do wniosku nie dołączono żadnych dokumentów, ponieważ nie były one wymagane przez Wojewodę. We wniosku m.in. oszacowano przewidywane kwoty przychodów i kosztów przewoźników oraz ich deficyt (302 tys. zł w stosunku do linii U1207001 oraz 30 tys. zł w stosunku do linii U1207002). Złożony wniosek w całości został pozytywnie rozpatrzony przez Wojewodę, o czym poinformowano pismem z załączoną umową o dopłatę, a także poprzez zamieszczenie informacji w BIP.

(akta kontroli str. 6-11, 15)

⁵ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.), zwana dalej *ustawą o gospodarce nieruchomościami*.

⁶ Płatne w 2021 r.

⁷ Dz.U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm., zwana dalej *ustawą o COVID*.

Umowa o dopłatę spełniała wszystkie wymogi wymienione w art. 27 ust. 2 ustawy o Funduszu. Zgodnie z § 4 umowy maksymalna kwota dopłaty przez Wojewodę mogła wynieść 298,8 tys. zł, natomiast faktycznie przekazano 236,3 tys. zł, co było zgodne ze złożonymi przez Starostwo wnioskami. Cała przekazana kwota została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, tj. na dofinansowanie linii komunikacyjnej nr U1207001. Potwierdzeniem prawidłowego wykorzystania dopłaty było przedstawienie przez operatora dokumentacji zawierającej liczbę: kursów (wykonanych i niewykonanych), wozokilometrów (wykonanych i niewykonanych), sprzedanych biletów (jednorazowych zwykłych i ulgowych oraz miesięcznych), jak również przedstawienie przychodów ze sprzedaży biletów, kosztów funkcjonowania linii, wysokości strat z tytułu ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów oraz wyliczonego wyniku finansowego. Dodatkowo operator przedstawiał wydruki z kas fiskalnych (potwierdzających osiągnięte przychody) oraz faktury (potwierdzające poniesione koszty). Powyższe dokumenty dostarczane było co miesiąc, stosownie do wymogów wynikających z § 4.1 umowy zawartej z operatorem. Liczbę odbytych kursów oraz przejechanych wozokilometrów sprawdzano poprzez system GPS, zamontowany w pojazdach przewoźnika na podstawie umowy o świadczenie usługi monitorowania pojazdów z 22 lutego 2021 r. zawartej pomiędzy Starostwem a usługodawcą.

(akta kontroli str. 32-39, 40-45, 101-125)

Powiat wywiązał się z obowiązku określonego w art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu, finansując ze środków własnych (przy udziale gmin, przez których obszar przebiegała linia komunikacyjna) część ceny usługi na poziomie 12,4%. Łączna kwota dofinansowania wypłacona operatorowi wyniosła 243,4 tys. zł, z tego 216,6 tys. zł z dopłaty, a 26,8 tys. zł ze środków własnych Powiatu (11,5 tys. zł) i gmin (po 2 tys. zł gmina Łukowice i Limanowa, a 11,3 tys. zł gmina Kamienica).

(akta kontroli str. 76-84)

Umowa z operatorem zawarta została na okres od 12 lutego do 31 grudnia 2021 r. Jej zapisy spełniały wymogi określone w art. 25 ust 2 i 3 ustawy o transporcie zbiorowym, z wyjątkiem: określenia wymagań w zakresie dostosowania taboru do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej, warunków na jakich jest dopuszczalne podwykonawstwo, jak również warunków wykorzystywania środków transportu w zależności od natężenia ruchu pasażerów, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 46-75)

3. Zgodnie z § 4 i 5 umowy o dopłatę Wojewoda miał przekazać wnioskowaną przez Starostwo kwotę w kwartalnych okresach rozliczeniowych. Warunkiem otrzymania transzy było złożenie wniosku o dopłatę do 15 dnia drugiego miesiąca kwartału, którego dotyczył wniosek. Starostwo złożyło wnioski o dopłatę odpowiednio na kwotę: 27,2 tys. zł (15 lutego 2021 r.), 81,5 tys. zł (7 maja 2021 r.), 81,5 tys. zł (6 lipca 2021 r.) oraz 86,9 tys. zł (9 listopada 2021 r.) – łącznie 277,2 tys. zł. Wszystkie wnioski sporządzono prawidłowo. Wojewoda nie wzywał Powiatu do ich uzupełnienia.

(akta kontroli str. 85-100)

4. Wojewoda, w odpowiedzi na złożone wnioski, przekazał dopłatę na wyodrębniony rachunek bankowy, odpowiednio w kwocie: 27,2 tys. zł (30 marca 2021 r.), 72,6 tys. zł⁸ (28 czerwca 2021 r.), 63,1 tys. zł⁹ (20 września 2021 r.) oraz

⁸ Wypłatę Wojewoda pomniejszył o kwotę 8,9 tys. zł niewykorzystaną przez Powiat w pierwszym kwartale.

⁹ Wypłatę Wojewoda pomniejszył o kwotę 18,4 tys. zł niewykorzystaną przez Powiat w drugim kwartale.

73,5 tys. zł¹⁰ (23 grudnia 2021 r.) – łącznie 236,3 tys. zł. Przekazane kwoty dotacji pomniejszane były o część niewykorzystaną z poprzedniego kwartału.

(akta kontroli str. 31)

5-6. Sprawozdanie roczne z realizacji zadania wysłano do Wojewody terminowo, tj. 12 stycznia 2022 r. W rozliczeniu wykazano wykorzystanie dopłaty w wysokości 216,6 tys. zł, przekazane środki w kwocie 236,3 tys. zł oraz zwrot niewykorzystanej dopłaty w kwocie 19,7 tys. zł. Niewykorzystane środki zwrócono 14 stycznia 2022 r. na wyodrębniony rachunek bankowy. Nie wystąpiły inne przypadki zwrotu dopłaty. Dane wykazane w rozliczeniu były zgodne ze stanem faktycznym, a sprawozdanie sporządzono zgodnie z obowiązującym wzorem stanowiącym załącznik do umowy o dopłatę.

(akta kontroli str. 77-78, 144)

7. W wyniku wykorzystania środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych zwiększyła się dostępność połączeń autobusowych. Dofinansowana linia nr U1207001 do 2017 r. obsługiwana była przez prywatnego przewoźnika, a następnie na skutek braku rentowności zamknięta. Na wniosek gmin, przez które przebiegała ww. linia, zdecydowano o ubieganiu się o dofinansowanie w celu ponownego jej uruchomienia. W 2021 r. po uzyskaniu dopłaty z Funduszu wznowiono funkcjonowanie tej linii. Realizowano 10 kursów od poniedziałku do piątku oraz 5 kursów w soboty i w niedziele. Łącznie w trakcie trwania umowy wykonano 2600 przejazdów, co dało 179 400 wozokilometrów. W trakcie funkcjonowania linii (od marca do grudnia 2021 r.) operator sprzedał 14,5 tys. biletów jednorazowych oraz 784 bilety miesięczne.

(akta kontroli str. 101-126)

8. Powiat w ramach nadzoru przeprowadzał kontrole przestrzegania warunków umowy oraz przestrzegania zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego. Kontrole odbyły się: 27 maja, 28 maja oraz 2 czerwca 2021 r. W trakcie kontroli sprawdzano, czy operator wykonujący przewóz zatrzymuje się na wyznaczonych w rozkładzie jazdy przystankach komunikacyjnych, czy realizuje kursy zgodnie z godzinami odjazdów przyjętymi w rozkładzie jazdy oraz czy pasażerowie wsiadają i wysiadają na wyznaczonych przystankach. Sprawdzano również, czy pasażerom były wydawane bilety. Dodatkowo w trakcie realizacji umowy Starostwo posiadało system monitorujący GPS, umożliwiający stały podgląd autobusów, które wykonywały przewóz. Za pomocą systemu GPS Starostwo miało możliwość sprawdzenia na żywo, czy kursy są wykonywane prawidłowo. Ponadto operator miał możliwość wygenerowania raportów z danego dnia dotyczącego realizacji kursów, zatrzymywania się na przystankach oraz kursowania zgodnie z przyjętymi godzinami odjazdów. Wg ustaleń kontroli przeprowadzonych przez pracowników Starostwa cenniki były umieszczone w autobusach, natomiast rozkłady jazdy dostępne były na przystankach komunikacyjnych na trasie przejazdu. Dodatkowo funkcjonowała strona internetowa: *komunikacja.powiat.limanowski.pl* i aplikacja na telefon, w której dostępne były rozkłady jazdy przewoźników realizujących przewóz przez teren powiatu limanowskiego.

(akta kontroli str. 137-143)

9. Zarządzeniem Nr 89/2021 Starosty Limanowskiego z 13 września 2021 r.¹¹ ustalono szczegółowy plan kont w związku z realizacją zadania organizacji

¹⁰ Wypłatę Wojewoda pomniejszył o kwotę 13,5 tys. zł niewykorzystaną przez Powiat w trzecim kwartale.

przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowanego z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych. W zarządzeniu wymieniono konta oraz opisano zasady prowadzenia ewidencji dla budżetu oraz jednostki budżetowej w zakresie dochodów i wydatków związanych z realizacją organizacji przewozów autobusowych współfinansowanych z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych. Wskazano również wyodrębnione rachunki bankowe oddzielnie dla budżetu i jednostki budżetowej.

(akta kontroli str. 128-136)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Umowa zawarta z operatorem o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na terenie powiatu limanowskiego (nr CRU/KT/124/2021 z 12 lutego 2021 r.) nie spełniała wszystkich wymogów określonych w art. 25 ust. 3 pkt 5, 7 i 18 ustawy o *transporcie zbiorowym*, tj. nie wskazano w niej zagadnień dotyczących: określenia wymagań w zakresie dostosowania taboru do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej (pkt 5), warunków na jakich jest dopuszczalne podwykonawstwo (pkt 7), jak również warunków wykorzystywania środków transportu w zależności od natężenia ruchu pasażerów (pkt 18). Zastępca Dyrektora Wydziału Komunikacji i Transportu wyjaśnił, że był problem dotyczący nałożenia na przewoźnika wymogu dostosowania pojazdów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Z szacunków wynikało, że wykorzystywane będą małe autobusy, a te dostępne na rynku nie są przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych ze względów technicznych. Nałożenie takiego wymogu na przewoźnika wymusiłoby wykorzystanie przez niego dużych autobusów, co spowodowałoby nierentowność całego przedsięwzięcia nawet po uwzględnieniu dopłaty. Takie autobusy w dużej części jeździłyby puste. Ponadto trasa przejazdu prowadziła przez wąskie, kręte i górskie tereny i nie było możliwości wykorzystania na tej trasie dużych autobusów. W związku z powyższym należało się spodziewać, że nałożenie na potencjalnych przewoźników opisywanego obowiązku zakończyłoby się brakiem złożonych ofert. Zastępca Dyrektora wskazał również, że pozostałe warunki wymagane ustawą nieujęte w umowie zostaną wprowadzone przy kolejnym uruchomieniu linii komunikacji publicznej.

(akta kontroli str. 46-75, 153)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Powiat środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Wniosek oraz umowa o dopłatę zostały sporządzone prawidłowo i w terminie. Środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, prawidłowo nadzorując pracę operatora. Należy jednak zwrócić uwagę, że umowa z operatorem nie w pełni spełniała wymogi określone w art. 25 ust. 3 ustawy o *transporcie zbiorowym*.

¹¹ Obowiązujące od 1 stycznia 2021 r.

2. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacja dochodów z tego tytułu

2.1. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

Opis stanu faktycznego

2.1.1. Kwota dotacji celowej z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, jaką otrzymał powiat limanowski w 2021 r. wyniosła 487,4 tys. zł (rozdział 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami*, § 2110 *Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat*). Na 2021 r. w planie wydatków (grupa paragrafów 1100) wskazano kwotę 487,4 tys. zł¹², a wykonanie wyniosło 459 tys. zł, co stanowiło 94,2% otrzymanej dotacji i 95,1% planu. Niewykorzystaną kwotę dotacji (28,4 tys. zł) zwrócono do 31 stycznia 2022 r. Dyrektor Wydziału Gospodarowania Nieruchomościami wyjaśnił, że niewykorzystanie całości dotacji wynikało z zaplanowania wyższych kosztów sporządzenia operatów szacunkowych do odszkodowań za nieruchomości przejęte z mocy prawa (niż to miało miejsce faktycznie) oraz prowadzenia mniejszej liczby spraw niż zakładano.

(akta kontroli str. 154-155, 170)

2.1.2. W 2021 r. wydatki związane z realizacją zadań związanych z gospodarką nieruchomościami Skarbu Państwa wyniosły 459 tys. zł i w całości zostały pokryte z przyznanej dotacji. Na ww. wydatki (§ 4300 *Zakup usług pozostałych*, § 4390 *Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii*) składały się: wynagrodzenia pracowników wykonujących zadania zlecone, opłaty za zlecenie i wykonanie operatów szacunkowych¹³, wynagrodzenie dla geodety za sporządzenie dokumentacji geodezyjno-prawnej¹⁴ oraz koszty administracyjne.

(akta kontroli str. 154-155, 383-394)

2.1.3. Kwoty dotacji w zakresie gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa wykazane w sprawozdaniach Rb-50 i Rb-27S w zakresie dochodów równe były rzeczywistym wpływom (poza IV kwartałem, który uwzględniał zwrot dotacji w wysokości 28,4 tys. zł) oraz zgodne były z ewidencją księgową (130 *Rachunek bieżący dochodów Skarbu Państwa*, ewidencja prowadzona w rozdziale 70005) i wyniosły odpowiednio: 91,3 tys. zł na 31 marca 2021 r., 158,1 tys. zł na 30 czerwca 2021 r., 217,3 tys. zł na 30 września 2021 r. oraz 459 tys. zł na 31 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 342-373)

2.1.4. Spośród złożonych w 2021 r. zapotrzebowań na środki dotacji Wydział Gospodarowania Nieruchomościami złożył dziewięć wniosków do Wojewody na łączną kwotę 143,6 tys. zł i jednaście wniosków o środki dodatkowe na łączną kwotę 142,1 tys. zł. Środki otrzymano terminowo. Dyrektor Wydziału Gospodarowania Nieruchomościami wyjaśnił, że środki dotacji na zadania z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa przekazywane były terminowo, co umożliwiło również terminową realizację zadań przez Starostwo.

(akta kontroli str. 375, 398)

¹² Mniej niż dotacja otrzymana o kwotę 4,9 tys. zł, ponieważ zwrot w tej wysokości był dokonany w 2021 r. i plan został dostosowany do wykonania po zwrocie.

¹³ W 2021 r. wykonano 61 operatów zleconych na podstawie Zarządzenia nr 2/2021 Starosty Limanowskiego z 4 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia procedury powołania biegłych rzeczoznawców majątkowych w ramach postępowań administracyjnych prowadzonych przez Starostę Limanowskiego oraz 10 na podstawie umowy ramowej umowy na 2021 r. zawartej w wyniku postępowania ofertowego.

¹⁴ W 2021 r. podpisano jedną umowę ramową, w ramach której wykonano sześć zleceń.

2.1.5. Nie zaszły okoliczności, w których Powiat miał rozważyć możliwość dochodzenia należnego świadczenia w postępowaniu sądowym na podstawie art. 49 ust. 6 ustawy o dochodach jednostki samorządu terytorialnego¹⁵, gdyż dotacje celowe były przekazywane w sposób umożliwiający pełne i terminowe wykonanie zleconych zadań.

(akta kontroli str. 376)

2.2. Dochody powiatu z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

Opis stanu
faktycznego

2.2.1. W 2021 r. dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa uzyskane przez Starostwo wyniosły 1648,8 tys. zł, co stanowiło 200,9% takich dochodów z 2020 r. Największe dochody osiągnięto z następujących tytułów: wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (1154,6 tys. zł, co stanowiło 156,9% dochodów z 2020 r.) oraz wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa (480,9 tys. zł, 6446,1% dochodów z 2020 r.). Dyrektor Wydziału Finansowego wyjaśniła, że większe wpływy z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste wynikają z przesuniętego terminu płatności zw. z epidemią COVID-19 (z 31 marca 2020 r. na 31 styczeń 2021 r.). Większe wpływy z tytułu najmu i dzierżawy wynikały natomiast z zawarcia nowej umowy dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa (położona w Łostówce, działki nr 526/1 i 526/2), która w latach wcześniejszych nie była dzierżawiona. Miesięczny czynsz z tytułu dzierżawy tej nieruchomości wynosił 31,5 tys. zł, a dzierżawca wniósł opłatę za cały rok z góry.

(akta kontroli str. 235, 374, 379-382, 395)

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły łącznie 42,6 tys. zł, co stanowiło 14,8% należności z 2020 r. Całość kwoty należności z 2021 r. wykazana została jako zaległości i stanowiła ona 139,3% zaległości z 2020 r. Największe zaległości w 2021 r. powstały z następujących tytułów: wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (25,7 tys. zł, co stanowiło 60,2% ogółu zaległości), wpływy z tytułu pozostałych odsetek (14,4 tys. zł, 33,7% zaległości) oraz wpływy z różnych dochodów (2,2 tys. zł, 5,1% zaległości). Dyrektor Wydziału Finansowego wyjaśniła, że przyczyną wzrostu zaległości w 2021 r. było pojawienie się nowych dłużników w omawianym roku oraz trudności w egzekucji zaległości od starych dłużników. Trudności w egzekucji najczęściej były związane z brakiem majątku dłużnika, z którego można przeprowadzić egzekucję.

(akta kontroli str. 235, 374)

2.2.2. Kwoty wykazane w sprawozdaniach kwartalnych i rocznych Rb-27ZZ odpowiadały danym z ewidencji księgowej (130 *Rachunek bieżący dochodów Skarbu Państwa*, rozdział 70005) i wyniosły, odpowiednio: 791,7 tys. zł za I kwartał, 1144 tys. zł za II kwartał, 1149,2 tys. zł za III kwartał i 1648,7 tys. zł za IV kwartał. Powiat nie miał przedawnionych lub nieściągalnych należności (konto 290 *Odpisy aktualizujące* w badanych paragrafach nie wykazało obrotów).

(akta kontroli str. 237-253)

2.2.3. W 2021 r. Powiat uzyskał 1676,6 tys. zł dochodów z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, w tym potrącił na swoją rzecz łącznie 412,8 tys. zł wg następujących stawek: 25% od wpływów z tytułu wieczystego użytkowania, najmu i dzierżawy, odsetek od wieczystego użytkowania i 5% od

¹⁵ Ustawa z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U.2021 poz. 1672, ze zm.).

pozostałych wpływów z tytułu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa. Na kwotę 412,8 tys. zł składały się wpłaty: Starostwa w kwocie 411,8 tys. zł, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego 0,7 tys. zł oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 0,4 tys. zł. Ww. potrącenia zostały naliczone prawidłowo i były przekazywane systematycznie, dwa razy w miesiącu, tj. wg stanu na 10 każdego miesiąca przekazane do 15 dnia danego miesiąca oraz wg stanu na 20 danego miesiąca przekazane do 25 dnia danego miesiąca. W okresie objętym kontrolą do Wojewody przekazano kwotę netto 1263,7 tys. zł, w tym PINB 18,3 tys. zł, Państwowa Straż Pożarna 0,3 tys. zł i Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności 8 tys. zł.

(akta kontroli str. 260-265, 377-378)

2.2.4. Kontrola terminowości dokonania wpłat odbywała się na podstawie § 2 pkt 2 i 3 zarządzenia Nr 39/2012 Starosty Limanowskiego z 4 maja 2012 r. w sprawie *procedury windykacji należności cywilno-prawnych Skarbu Państwa w Starostwie Powiatowym od podmiotów zalegających z ich uiszczeniem*. Zgodnie z ww. przepisem pracownik Wydziału Finansowego, w przypadku gdy zobowiązany nie dokona w terminie wpłaty należności, wystawia wezwanie do zapłaty. W okresie od jednego do trzech miesięcy po upływie terminu płatności opłaty rocznej oraz innych należności Skarbu Państwa wysyła jedno wezwanie do zapłaty za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, wyznaczając termin wpłaty należności do 3 dni od dnia otrzymania wezwania. Odsetki ewidencjonuje się na koncie 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych* w korespondencji z kontem 720 *Przychody*. W 2021 r. kontrola terminowości wpłat odbywała się raz na kwartał, a w przypadku braku wpłaty naliczano odsetki.

(akta kontroli str. 254-255)

2.3. Działania windykacyjne Powiatu wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

Opis stanu
faktycznego

2.3.1. W wyniku prowadzonych działań egzekucyjnych w 2021 r. uzyskano wpłaty w wysokości 331,52 zł, co stanowiło 0,7% zaległości i należności pozostałych do zapłaty na koniec 2021 r. (wszystkie należności pozostałe do zapłaty były zaległościami) oraz 1% zaległości i należności pozostałych do zapłaty na koniec 2020 r. (wszystkie należności na koniec 2020 r. stanowiły zaległości).

(akta kontroli str. 274)

2.3.2. Na dzień 31 grudnia 2021 r. Starostwo wykazało 9 dłużników zalegających na łączną kwotę 42,6 tys. zł z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, przekształcenia własności oraz bezumownego korzystania z nieruchomości. Zdecydowana większość zaległości powstała w latach 2019-2021 i dochodzone były na drodze cywilnoprawnej. W przypadku siedmiu dłużników sprawy skierowano na drogę sądową, w celu uzyskania nakazu zapłaty, w tym w czterech sprawach prowadzona była egzekucja komornicza, a w jednym przypadku prowadzone było postępowania upadłościowe dłużnika. W dwóch pozostałych przypadkach, w których nie skierowano sprawy do sądu, 26 czerwca 2021 r. wysłano wezwania do następców prawnych dłużników, którzy zmarli. Badaniu poddano 21 tytułów zapłaty od trzech dłużników na łączną kwotę 24,6 tys. zł. We wszystkich zbadanych sprawach, według stanu na 11 lutego 2022 r., sprawy były skierowane do komornika, który stwierdził brak wystarczających środków majątkowych do egzekucji.

(akta kontroli str. 275-341, 396)

2.3.3. W okresie objętym kontrolą nie miały miejsca sprawy sporne związane z należnościami z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa,

w których zaistniałaby potrzeba występowania do Wojewody o zgodę na zawarcie ugody.

(akta kontroli str. 234)

2.3.4. Stosownie do przepisu art. 84 ust. 3 pkt 3 ustawy *o gospodarce nieruchomościami* właściwy organ, za zgodą wojewody, może udzielić bonifikaty od opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu nieruchomością stanowiącą własność Skarbu Państwa, ustaloną zgodnie z art. 83 ust. 2 tej ustawy, jeżeli nieruchomość jest oddawana m.in. na siedziby organów administracji publicznej. Wojewoda Małopolski zarządzeniem z dnia 24 listopada 2020 r. wyraził zgodę na udzielenie w 2021 r. bonifikaty od opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu ustanowionego na rzecz państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej w stosunku do nieruchomości Skarbu Państwa. W związku z powyższym Starosta Limanowski w 2021 r. udzielił bonifikat od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu pięciu jednostkom organizacyjnym, tj.:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Limanowej – 1,8 tys. zł (bonifikata na poziomie 99% opłaty rocznej),
- Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie – 0,3 tys. zł (99%),
- Powiatowemu Inspektoratowi Weterynarii w Limanowej – 0,8 tys. zł (99%),
- Izbie Administracji Skarbowej w Krakowie – 3,2 tys. zł (90%),
- Prokuraturze Okręgowej w Nowym Sączu – 0,2 tys. zł (99%).

(akta kontroli str. 156-164)

2.3.5. Stosownie do art. 71 ust. 4 zdanie trzecie ustawy *o gospodarce nieruchomościami* właściwy organ, na wniosek użytkownika wieczystego złożony nie później niż 14 dni przed upływem terminu płatności, może ustalić inny termin zapłaty, nieprzekraczający danego roku kalendarzowego. Ustawowym terminem płatności opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego jest 31 marca każdego roku. W 2021 r. Starosta Limanowski otrzymał dwa wnioski od użytkowników wieczystych w sprawie ustalenia innego terminu uiszczenia opłaty rocznej (odpowiednio do 30 września 2021 r. na kwotę 9,9 tys. zł i 15 grudnia 2021 r. na kwotę 16,2 tys. zł). W obu przypadkach Starosta wyraził zgodę, a opłaty wpłynęły zgodnie z nowo ustalonym terminem płatności.

(akta kontroli str. 166-169)

Stosownie do ustawy *o COVID* Starosta Limanowski otrzymał pięć wniosków o pomniejszenie opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za 2020 r. na łączną kwotę 65,2 tys. zł. Do wniosków załączono informacje o udzielonej wnioskodawcy dotychczas pomocy publicznej. Wszyscy wnioskodawcy kwalifikowali się do obniżenia opłaty rocznej i uzyskali taką pomoc.

(akta kontroli str. 171-220)

W I półroczu 2021 r. stosownie do uchwał Zarządu Powiatu Limanowskiego nr 751/21 z dnia 8 kwietnia 2021 r. i nr 833/21 z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie *umorzenia odsetek od należności cywilnoprawnych powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych powiatowi limanowskiemu* umorzono odsetki od wpłaconych należności pieniężnych powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami mających charakter cywilnoprawny do wysokości kosztów wysłania przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru, tj. odpowiednio 24,05 zł na koniec I kwartału i 63,11 zł na koniec II kwartału.

(akta kontroli str. 266-272)

2.3.6.-2.3.7. W 2021 r. Powiat nie miał należności przedawnionych i nieściągalnych. Nie miało miejsca również spisanie z ewidencji należności z tytułu dochodów Skarbu Państwa z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 273-274)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez powiat limanowski dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa. Powiat wykorzystał dotację zgodnie z przeznaczeniem oraz w prawidłowej wysokości pobrał i odprowadził dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzonych działań egzekucyjnych.

V. Uwagi i wnioski

Uwagi W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę:

W przypadku korzystania przez Powiat w kolejnych latach z dofinansowania transportu publicznego z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych, NIK zwraca uwagę na konieczność uwzględnienia w postanowieniach umów zawieranych z operatorami zapisów określających wymagania w zakresie dostosowania taboru do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej, warunków na jakich jest dopuszczalne podwykonawstwo, jak również warunków wykorzystywania środków transportu w zależności od natężenia ruchu pasażerów, o których mowa w art. 25 ust. 3 pkt 5, 7 i 18 ustawy o *transporcie zbiorowym*.

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, marca 2022 r.

Kontroler

Mariusz Pindral

Główny specjalista k. p.

.....